

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Магістр	Форма навчання	Денна/заочна	Навчальний рік/семестр	2020-2021 н.р. семестр I/2.
-----------------------------	----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	------------------------------------

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Психолого-педагогічна практика в початковій школи
Кафедра	Кафедра педагогіки та психології
Освітня програма	ОПП 01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, другий (магістерський) рівень вищої освіти, денна форма
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: <u>обов'язкова</u> Кількість кредитів: 6 Тривалість практики: три тижні, 180 год. Вид контролю: залік
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Біда Олена Анатоліївна доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки та психології e-mail: tetyanna@ukr.net
Пререквізити навчальної дисципліни	<i>Міждисциплінарні зв'язки:</i> загальна педагогіка, теорія та методика навчання в поч. школі, педагогічний менеджмент, основи педагогічної майстерності, загальна психологія, вікова психологія.
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	<i>Анотація</i> Головною метою педагогічної практики – практична підготовка магістрів до навчальної, виховної, методичної та організаційної діяльності в закладах загальної і спеціалізованої середньої освіти; формування їхньої професійно-педагогічної компетентності та ознайомлення студентів зі специфікою роботи психолога в закладах освіти. Основними завданнями педагогічної практики є: - поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання за фаховими та педагогічними дисциплінами, їх практичне застосування в закладах загальної та спеціалізованої середньої освіти; - формування практичних умінь навчальної, виховної та дослідницької роботи зі школярами; - ознайомлення зі структурою й особливостями функціонування закладів середньої освіти I-III ступеня, їх методичним та матеріально-технічним забезпеченням; - ознайомлення з досвідом роботи класовода, з вихованцями

та їхніми батьками;

- формування почуття відповідальності за власну педагогічну діяльність;
- оволодіння вміннями педагогічного спілкування, організації і проведення виховної роботи, складання методичної розробки виховного заходу;
- складання психолого-педагогічної характеристики учня;
- проведення різних типів уроків та позакласних занять з окремих предметів;
- добирати та доцільно використовувати на уроці активні форми і методи роботи з молодшими школярами;
- спостерігати і аналізувати навчально-виховний процес;
- вивчати вікові та індивідуальні особливості, здійснювати індивідуальний підхід до окремих учнів;
- вести щоденник педагогічної практики;
- формування у студентів стійкого інтересу до обраної професії,
- стимулювання їх до вивчення спеціальних та педагогічних дисциплін, необхідних для здійснення професійної діяльності.
- ознайомлення з системою психологічної служби в закладах освіти, її структурою, основними нормативно-правовими документами, що регулюють діяльність практичного психолога, специфікою і напрямками роботи окремих навчально-виховних закладів.

Загальні компетентності

ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК2. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Навички застосування інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК10. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Здатність працювати в команді.

ЗК11. Здатність відповідально приймати рішення з урахуванням соціальних і етичних цінностей та правових норм.

ЗК13. Здатність спілкуватися державною мовою.

ЗК14. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК15. Здатність працювати самостійно й автономно, виявляючи ініціативу та підприємливість.

ЗК16. Здатність до оволодіння сучасними знаннями для самовдосконалення й розвитку загальної та професійної культури.

Фахові компетентності

ФК-5. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

ФК-6. Здатність здійснювати партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу (наставництво, супервізія, інтервізія тощо).

ФК-8. Здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, організувати їхню самостійну,

пошукову роботу, розробляти навчально-методичні матеріали щодо покращення якості роботи та професійної майстерності; організувати власну діяльність і конструктивну взаємодію між психологом і учасниками освітнього процесу.

ФК-9. Здатність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з психолого-педагогічних дисциплін, предметних методик.

ФК-10. Здатність надавати методичний супровід освітньої діяльності початкової школи, застосування новітніх методик у початковій школі, здатність використовувати досягнення психолого-педагогічної науки та практики в освітній діяльності.

ФК-13. Здатність генерувати нові ідеї та креативність у професійній сфері; супроводжувати впровадження в освітню програму нових методів навчання в початковій освіті угорськомовних меншин; взаємодія з соціальними інститутами, зокрема з іноземними, щодо створення системи забезпечення якості освіти; здатність до вивчення потенційних можливостей і специфічних культурних потреб учнів, реалізації індивідуальних програм супроводу.

ФК-15. Здатність провадити практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу) із використанням науково верифікованих методів і технік; здатність організувати та реалізовувати просвітницьку й освітню діяльність, надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).

ФК-16. Здатність розробляти й упроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

ФК-17. Здатність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості, володіння культурою спілкування рідною, державною та однією з іноземних мов.

Програмні результати практики

ПРН-4. Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в закладі загальної середньої освіти за напрямками, обумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи та практичного психолога.

ПРН-5. Володіти знаннями про організацію методичної та навчальної діяльності вчителя початкової школи; уміннями організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів.

ПРН-6. Знати про сучасні тенденції, закономірності розвитку технологій, методик педагогічних дисциплін; сучасні наукові, методологічні та педагогічні засади, на яких побудовані навчальні курси, предмети; методики підготовки та проведення навчального процесу в закладі загальної середньої освіти; особливості сучасних інноваційних технологій та методики їх втілення в навчальний процес.

ПРН-7. Володіти уміннями і навичками забезпечення організації освітнього процесу в навчальному закладі загальної середньої освіти з урахуванням принципів початкової освіти, зокрема дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, особистісно-орієнтованого підходу, суб'єкт-суб'єктної

взаємодії, компетентнісного підходу в умовах двомовного середовища.

ПРН-8. Демонструвати уміння і навички роботи вчителя початкової школи: надавати методичну допомогу вчителям за всіма напрямками програм навчання і виховання молодших школярів, готувати й проводити різні форми методичної роботи з підвищення кваліфікації: семінари, практикуми, тренінги, консультації та інші заходи методичного спрямування. Організувати роботу методичного об'єднання, методичної ради загальноосвітнього навчального закладу.

ПРН-9. Уміти визначити напрям своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі освітнього процесу і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності.

ПРН-12. Уміти розробляти документацію щодо навчання, виховання та методичної, організаційної роботи вчителя початкової школи, інспектора, практичного психолога; уміти аналізувати, узагальнювати і поширювати п ПРН-17. Наявність умінь для розв'язання практичних проблем виробництва, профосвіти, соціально-професійного самовизначення, самореалізації.

ПРН-18. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування в процесі вирішення професійно - педагогічних та -психологічних задач.

ПРН-19. Прогнозувати, проектувати та коригувати педагогічну комунікацію з іншими суб'єктами освітньо-виховного процесу на засадах етики професійного спілкування, застосовуючи правила мовленнєвого етикету.

ПРН-20. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН-21. Аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтацій.

ПРН-22. Оцінювати власну діяльність з позицій культурно-історичної, екологічної, духовної, морально-естетичної, педагогічної цінності.

ПРН-23. Готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; уміти усвідомлювати рівень власної діяльності, своїх здібностей, бачити причини недоліків у своїй роботі, в собі; володіти навичками самоудосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень . ередовий педагогічний досвід.

Зміст практики:

- Знайомство з навчально-матеріальною базою школи, педагогічним, учнівським колективом та працівниками соціально-психологічної служби;
- Знайомство з організацією позакласної виховної практики класу, групи продовженого дня, з планами виховної роботи;
- Складання календарного плану-графіка роботи практиканта;
- Оволодіння методами і прийомами вивчення вікових і

індивідуальних особливостей школярів;

- Підготовка та проведення виховних заходів;
- Участь у підготовці батьківських зборів, засідань батьківського комітету класу, відвідування учнів у сім'ї, разом з класоводом;
- Написання психолого-педагогічної характеристики на одного з учнів класу;
- Індивідуальна робота з невстигаючими та «важкими» учнями;
- Спостереження та проведення гурткової роботи з учнями, суспільно-корисної праці.

Для студентів, що здобувають додаткову кваліфікацію:

- Ознайомлення зі специфікою роботи психолога закладу, основними напрямками діяльності та функціями психологічної служби: практична діяльність (діагностична, профілактична, консультаційна, корекційно-відновлювальна робота); методична діяльність (систематизація й оформлення психологічної документації, результатів психологічних досліджень).
- Ознайомлення з робочою, звітною та нормативною документацією психолога.
- Вивчення психологічного клімату в класі за допомогою відповідних методів для психолого-педагогічної характеристики класу.
- За період практики студент проводить 15 пробних занять, 1 психологічне дослідження та 1 тренінгове заняття в класі.

Організація психолого-педагогічної практики

Для проходження даного виду практики група студентів (10 осіб) ділиться на 2 підгрупи по 5 осіб. Студенти проводять різні типи уроків згідно календарно-тематичного плану. У групі один студент проводить пробний урок, а решта 4 ведуть спостереження.

Студенти, що здобувають додаткову кваліфікацію:

- 1) проводять соціометричне дослідження для вивчення психологічного клімату в класі;
- 2) проводять тренінгове заняття для розвитку толерантних відношень учнів.

Кожна група закріплюється до конкретного вчителя класу початкової освіти і виконують весь об'єм роботи передбаченого програмою психолого-педагогічної практики.

Контроль з питань організації та методики проведення навчально-виховної роботи в класі здійснюється вчителями початкових класів, а з питань психологічної служби здійснюється практичним психологом школи та керівниками груп практикантів.

Студент проводить різні типи уроків згідно календарно-тематичного плану у присутності вчителя фахівця. Аналіз і оцінювання окремих уроків, виховних заходів проводяться у присутності керівників практики *ЗVI ім. Ф. Ракоці II*.

Протягом психолого-педагогічної практики кожен практикант веде щоденник, в якому щоденно фіксує зміст з усіх видів проведеної роботи згідно плану практики.

Методи навчання:

Інструктаж, пояснення, практична робота, дослідницько-пошуковий метод.

Критерії контролю та оцінювання результатів навчання

Проходження студентам психолого-педагогічної практики у початковій школі оцінюється так: *зараховано* або *не зараховано*.

Оцінювання здійснюється за такими показниками:

Зараховано – виконання програми практики та дотримання режиму практики відмінне, добре та задовільне, виконаний обсяг годин та навчальних занять, отримання позитивного відгуку керівника від бази практики; ведення щоденника регулярно; якісне та своєчасне оформлення звіту; обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту;

Не зараховано – виконання програми практики та дотримання режиму практики недбале, виконаний неповний обсяг годин та навчальних занять, отриманий негативний відгук керівника від бази практики; ведення щоденника нерегулярне; неякісне і несвоєчасне оформлення звіту; необґрунтованість, нелогічність, непереконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту.

№	Показники якості виконаних завдань практики	Бали
1.	Виконання програми практики та дотримання режиму практики	10
2	Якісне оформлення і ведення щоденника	10
3.	Виконаний обсяг годин та навчальних занять	10
4	Рівень позитивного відгуку керівника від бази практики	5
5	Якісне оформлення звіту про проведену роботу згідно вимог	20
6	Своєчасна здача документації практики згідно вимог	5
7	Захист практики (обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту обґрунтованість, логічність, ясність, переконливість у доповіді та відповідях на запитання під час захисту звіту)	40
Всього:		100

Для визначення рейтингу студента (слухачів) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 40 балів) $R_{\text{ат}}$ додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{пр}}$ (до 60 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{пр}} + R_{\text{ат}}$.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
75–81	C		
64–74	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно	не зараховано з

			з можливістю повторного складання	можливістю повторного складання
	0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
<p>Студенту, який не виконав програму практики з поважних, підтверджених документально причин, може бути надано право її повторного проходження за індивідуальним графіком із фінансуванням усіх витрат на її організацію та проведення фізичними чи юридичними особами за окремим кошторисом.</p> <p>Студент, який не виконав вимог практики або при повторному проходженні практики отримав у комісії незадовільну оцінку, відраховується з числа студентів інституту.</p>				
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	<p style="text-align: center;"><i>Політика щодо академічної доброчесності</i></p> <p>Усі види письмових робіт перевіряються на наявність плагіату і є такими, що виконані при наявності не менше 80% оригінальності авторського тексту. Списування під час виконання письмових контрольних видів робіт заборонено. Користуватися мобільними пристроями під час проведення різних видів контролю успішності, дозволяється лише з дозволу викладача.</p> <p>Положення про академічну доброчесність в ЗУІ Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗУІ</p>			
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	<p style="text-align: center;">ОСНОВНА:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бех І. Д. Виховання особистості: у 3 кн. Київ: Либідь, 2003. Кн. 1: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. 280 с. 2. Большакова І. О. Інтегровані уроки в початковій школі: посібник. Київ: Перше вересня, 2016. 176 с. 3. Воронцова Т., Пономаренко В. Навально-методичний посібник «Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1-2 класах закладів загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу». Київ: Алатон, 2019. 128 с. 4. Вчимося вчитися та критично мислити. Нестандартні завдання за темами тижнів до курсу «Я досліджую світ». 1 клас. Харків : ВГ «Основа», 2018. 136 с. 5. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник/ упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 44 с. 6. Державний стандарт початкової освіти. URL : https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/derzhavni-standarti 7. Дівакова І. І. Інтерактивні технології навчання у початкових класах. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 180 с. 8. Концепція «Нова українська школа». URL : https://mon.gov.ua/ua 9. Методика викладання української мови в початковій школі: навч.- метод. посіб. / за наук. ред. М. С. Вашуленка. Київ: Літера ЛТД, 2011. 364 с. 11. Коробко С.Л., Коробко О.І. Робота психолога з молодшими школярами. Методичний посібник. - К.: Літера ЛТД, 2014. - 416 с. 			

12. Корягін М. В. Основи наукових досліджень. Київ: Алерта, 2014. 622 с.
13. Модельні програми та навчальні матеріали. URL : <https://nus.org.ua/articles/vchyteli-ne-propustit-31-i-32-tyzhni-modelnoyi-navchalnoyiprogramy/>
14. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
15. Оніщенко І.В. НУШ Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників. Харків: ВГ «Основа», 2018. 144 с.
16. Пехота О. М. Основи педагогічних досліджень. Київ: Знання, 2013. 288 с.
17. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень. Київ: Знання, 2007. 270 с.
18. Поліщук С.А. Методичний довідник з психодіагностики – К: Університетська книга, 2019.- 442с.
19. Савченко О. Я. Дидактика початкової школи: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ: Грамота, 2012. 504 с.
20. Тематичні дні у 1 класі. I семестр / Н. А. Жиганюк та ін. Харків: ВГ «Основа», 2018. 144 с.
21. Тематичні дні у 1 класі. II семестр / Н. А. Жиганюк та ін. Харків: ВГ «Основа», 2018. 144 с.
22. Типові освітні програми. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalnaserednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
23. Хвилинка здоров'я – щодня. 1-2 класи / упоряд. В. П. Порошук. Харків : ВГ «Основа», 2018. 222 с.
24. Шість цеглинок: методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 35 с.
25. Шість цеглинок в освітньому просторі школи: методичний посібник / упор. О. Рома – The LEGO Foundation. Київ, 2018. 32 с.

Інформаційний ресурс

1. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/news/200-storinok-pro-nus-2302.html>
2. Електронні підручники для Нової української школи. URL: <https://lib.imzo.gov.ua/handle/123456789/810>
3. LEGO Foundation. URL: <https://www.facebook.com/legofoundation/>
4. Нова українська школа. URL : <http://nus.org.ua/>
5. Сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
5. Студія он-лайн освіти. URL : <https://www.ed-era.com/>
6. Типова документація МОН для практичних психологів. <https://www.pedrada.com.ua/article/2676-mon-rozrobilo-tipovu-dokumentatsyu-dlya-psihologv>
7. Нормативні документи соціально-психологічної служби <https://school16.klasna.com/uk/site/normativni-dokumenti-so.html>